

Valdības Vēstnesis

Maksa par „Valdības Vēstnesi” sākot no 1. janvāra:
 Saņemot ekspedīcijā:
 Par 1 mēnesi 75 rbj. — ksp.
 Piesūtīt māji un pa pašu:
 Par 1 mēnesi 90 rbj. — ksp.
 Par atsevišķu numuru: saņemot
 ekspedīcijā 3 . 25 .
 Pa atkāpārdevējiem 3 . 75 .

Latvijas valdības
 Iznāk katru dienu, izņemot

Redakcija:
 Rīgā, pili Nr. 2. Tel. Nr. 9-89
 Runas stundas no 11—12

oficiālais laikraksts
 svētdienas un svētku dienas

Kantoris un ekspedīcija:
 Rīgā, pili Nr. 1. Tel. Nr. 9-57
 Atvērta no pulksten 9—3

Sludinājumu maksa:
 a) Iesa sludinājumi līdz 30 vien-
 sējīgām rindām 180 rbj. — ksp.
 par katru tālāku rindām 6
 b) citām iestādēm un amata per-
 sonām, par katru viensējīgu
 rindām 8
 c) privātiem par katru viensējīgu
 rindām 10

Nr. 275 **Trešdien, 6. decembrī 1922. g.** **Piektais gads**

Ministru kabineta sēde 1922. g. 5. de-
 cembrī.
 Rīkojums par ceļmalas koku izciršanas
 termiņa pagarināšanu.
 Rīkojums par ziemsvētku eglīšu pār-
 došanu.
 Rīkojums par dzelzsceļu noliktavu, lau-
 kumu, preču iz- un ielādēšanas
 vietām.

Valdības rīkojumi un pavēles.

Rīkojums.

Ar š. g. 4. novembra rīkojumu Nr. 2726,
 publicētu „Valdības Vēstnesī” 252. nu-
 murā, uzlikto krūmu un koku izciršanu
 gar lielceļiem vēl visur nav varēts no-
 beigot. Minētā rīkojumā uzdots darbu
 izvešanas termiņu — š. g. 5. decembrī —
 pagarinu līdz 1923. g. 15. janvārim.

Rīgā, 1922. g. 5. decembrī. Nr. 2726.
 Iekšlietu ministrs A. Kviesis.
 Administratīvā departamenta
 direktors J. Ieva.

Rīkojums.

Lai novērstu mežu postīšanu, aizliedzu
 visām privātpersonām tirgoties ar ziemas
 svētku eglītēm Rīgā, Liepājā un Jelgavā.
 Tiesību tirgoties ar eglītēm piešķir viē-
 nīgi Latvijas kaja invalīdu savienībai, ar
 noteikumu, ka viņa patē bez starpnie-
 kiem eglītes apgādā un pārdod tās tieši
 caur saviem biedriem par ne augstākām
 kā no manim noteiktām cenām.

Rīgā, 1922. g. 5. decembrī. Nr. 2839.
 Iekšlietu ministrs A. Kviesis.
 Administratīvā departamenta
 direktors J. Ieva.

Rīkojums Nr. 370

1922. g. 29. novembrī.

Sakarā ar š. g. 14. augusta „Valdības
 Vēstnesī” 179. numurā un 25. augusta
 „Dzelzsceļu virsvaldes rīkojumu krājuma”
 32. numurā publicētiem noteikumiem
 Nr. 194 par vagonu padošanu ielādēšanai
 un izlādēšanai uz vispārīgai lietošanai
 atklātiem sliežu ceļu atzarojumiem, pie
 noliktavām, laukumiem, izlādēšanas un
 ielādēšanas vietām Liepājas, Ventpils
 un Rīgas krasta stacijās, dzelzsceļu virs-
 valde ar šo paziņo minēto staciju vis-
 pārīgai lietošanai atklāto sliežu ceļu at-
 zarojumu un pie viņiem atrodošos nolik-
 tavu, laukumu, preču izlādēšanas un
 ielādēšanas vietu nosaukumu sarakstus:

I.

Liepājas stacijā

a) Vecliepājas rajons:

- 1) Zāģeru laukums.
- 2) Pilsētas silķu brāķis.
- 3) Dagmaras noliktava.
- 4) Spiķeru iela.
- 5) Pucharāta noliktava.
- 6) Maitas dārzs.
- 7) Ezera mala (pie Hiršfelda zāģē-
 tavas.)

b) Kaja ostas rajons:

- 1) Elektriskā centrale.
- 2) Kuģu būvētava.
- 3) Radiostacija.
- 4) Ziemeļu forti.
- 5) Municijas noliktava.
- 6) Il. krievu baznīca.
- 7) Kaja ostas 12. vārti.
- 8) Kaja ostas 9. vārti.
- 9) Kaja ostas 6. vārti.
- 10) Ogļu noliktava.
- 11) Hidroaeroplānu noliktava.

c) Jaunliepājas rajons:

- 1) Šķirojums.
- 2) Baltie spiķeri.
- 3) Vecie luterāņu kapi.
- 4) Ziemas ostas rīta molis.
- 5) Ziemas ostas vakara molis.

- 6) Rītaizijas kuģu piestātne.
- 7) Lazareva iela.
- 8) Flinšu fabrika.
- 9) Liepājas Aizputes dzelzsceļa preču
 stacija.
- 10) Liepājas Aizputes dzelzsceļa pasa-
 žieņu stacija.
- 11) Elevators.
- 12) Kaiju iela.

II.

Ventpils stacijā.

a) Platsliežu (1524 mm.)

- 1) 1. krasta strupceļš.
- 2) 2. „ ”
- 3) Maitas dārzs.
- 4) Elevatora rajons.
- 5) Amerikāņu un Sibīrijas banku no-
 liktava.

b) šaursliežu (600 mm.)

- 1) Kustes laukums.
- 2) Ventas krasts.
- 3) Elevatora rajons.

III.

Rīgas krasta stacijā.

- 1) Atzarojums pie Mellermaizā
 ietekas.
- 2) Eksportosta.
- 3) Elevators.
- 4) Elizabētes iela.
- 5) Maitas dārzs.
- 6) Nikolaja iela.

Piezīme. Uz tiem augstāki minēto
 staciju sliežu ceļu atzarojumiem,
 kuri atrodas ne vispārīgā, bet
 atsevišķu personu vai iestāžu pri-
 vatā lietošanā, vagonus var padot
 preču ielādēšanai un izlādēšanai
 tikai uz ar šo atzarojumu īpašnie-
 kiem noslēgtu līgumu pamata par
 tādu privatu atzarojumu eksploatē-
 šanu.

Dzelzsceļu galvenais direktors

K. Bļodnieks.

Techniskais direktors A. Rode.

Finansu direktora palīgs

J. Bērziņš.

Eksploatacijas direktors

T. Dumpis.

Valdības iestāžu paziņojumi.

Tiešo nodokļu departamenta

paziņojums

1922. g. pilsētu un miestu nekustamu īpašumu nodokļa lietā.

Tiešo nodokļu departaments paziņo,
 ka, saskaņā ar pilsētu un miestu ne-
 kustamu īpašumu nodokļa rīkojuma
 24. pantu (publicētu „Valdības Vēstnesī”
 211. numurā, 1921. g.), minētais no-
 doklis par 1922. g. aprēķināts sekošos
 nodokļa iecirkņos: Rīgas 1., 2., 3., 4.,
 5., 6., 7., 12., Liepājas 1., 2., 3. un
 apriņķu pilsētās un miestos: Rīgas ap-
 riņķa 1. iecirkni, Valmieras apriņķa 1.
 un 2. iecirkņos, Valkas apriņķa 1. un
 2. iecirkņos, Cēsu apriņķa 1. un 2.
 iecirkņos, Liepājas, Aizputes, Talsu,
 Bauskas, Jelgavas, Jauojelgavas, Kul-
 diņas, Ventpils, Tukuma, Ilukstes,
 Ludzas, Daugavpils, Rēzeknes apriņķos,
 Jelgavas un Daugavpils pilsētās, un no-
 dokļu listes izsūtītas maksātājiem š. g.
 30. novembrī nodokļa nomaksai līdz
 1922. g. 31. decembrim.

Rīgā, 1922. g. 5. decembrī.

Direktora vietā J. Riņķis.

Nodaļas vadītājs A. Kauliņš.

Darbvedis A. Mazurs.

Meklējamo personu saraksts Nr. 77.

(I. turpinājums un beigas.)

NAM PĒ- KĀRTA.	Uzvārds, vārds, tēva vārds, vecums, piederības vieta, dzīves vieta pēdējā laikā, ārējais apraksts (pazīmes).	Kas meklē, ar kādu rakstu un par ko apvainots.	Vai apcietināma un kas darāma strāšanās gadījumā.
6608.	Klidziņš, leitnants, pied. pie Bauskas apr. un pag.(tuvak, ziņastrūkst).	Latvijas kaja tiesas priekšsē- dētāja 1920. g. 10. aprīļa raksts Nr. 2846, apv. uz sod. lik. 51., 589. p. 5. pkt. un kar. sod. lik. 279. p.	Apcietināt un no- gādāt uz Latvijas kaja tiesu.
6609.	Kovrilski, kareivis, Krie- vijas pavalstn., (tuvak ziņas trūksti).	Franču misijas priekšnieka 1919. g. 7. oktobra raksts Nr. 463/0, apv. par savas daļas atstāšanu.	Paziņot dzīv. vietu Rīgas prefektam.
6610.	Kadiķis, Harijs Jāņa d. alias Rutenberg, dzim. 1895. g.	Rīgas krim. pol. priekšnieka 1919. g. 8. oktobra raksts Nr. 1509/2490, apv. par patv. dienesta atstāšanu.	Apcietināt.
6611.	Kabakovs, Dmitrijs, Rīgas pilsonis.	Rīgas pils. komand. 1919. g. 2. nov. raksts Nr. 4964/1150, apv. izbēgšanā no gūstekņu nometnes.	Apcietināt.
6612.	Kotjugins, Ivans.	Tas pats.	Tāpat.
6613.	Mengels, Jānis.	Rīgas apr. I. iec. izmeklēšanas tiesn. 1919. g. 31. okt. raksts Nr. 58, apv. uz sod. lik. 581. p.	Paziņot dzīv. vietu meklētājam.
6614.	Michelsons, Augusts Aleksandra d., dz. 1904. gada, Rīgas pilsonis.	Rīgas kriminalpolic. pr-ka 1921. gada 28. jūlija raksts Nr. 1528, apv. zādzībā.	Apcietināt.
6615.	Meijers, Abrams No- chuma d.,	Rīgas apg. ties., Cēsu apr. I. iec. izmekl. tiesn. 1921. g. 29. jūlija raksts Nr. 1943, apv. zagtu zirgu pirkšanā.	Paziņot dzīves vietu meklētājam.
6616.	Nikolajevs, Grigorij Vasiļija d., dz. 1894. g., Viļņas pilsonis.	Rīgas kriminal. pol. pr-ka 1921. gada 28. jūlija raksts Nr. 1552, apv. zādzībā.	Apcietināt.
6617.	Palit, Lidija Vilhelmam., dz. 1892. g. 14. martā, agr. dzīves vieta Rīgā, Karlines ielā Nr. 21, dz. 17. liela slaika au- guma, gaišiem matiem.	Rīgas VIII. iec. miertiesn. 1920. gada 7. februāra raksts Nr. 43, apv. uz s. l. 581. p. I. d.	Nogādāt meklētāja rīcībā.
6618.	Priedniek, Anna, agr. dzīves vieta Rīgā, Rē- veles ielā Nr. 83, dz. 20.	Rīgas kriminalpolicijas pr-ka 1919. g. 21. oktobra raksts Nr. 10706/21, apv. zādzībā.	Apcietināt.
6619.	Rātkus, Viktors Volde- mara d., dz. 1902. g., pieder. pie Kaunas gub., Šauļu apr.	Rīgas kriminalpolicijas pr-ka 1921. gada 28. jūlija raksts Nr. 1528, apv. zādzībā.	Apcietināt.
6620.	Romanovičs. (Tuvāku ziņu nav.)	Iekšlietu ministrijas 1919. g. 8. oktobra raksts Nr. 1215, liecnieku agents.	Paziņot dzīves vietu.
6621.	Rul, Timofeja, apm. 48 gadus veca, vidēja auguma, resna, tumši pelēkas acis, baku rētas sejā.	Rīgas apgabaltiesas prokurora 1919. g. 8. oktobra raksts Nr. 3083, apvainots s. l. 574. p.	Apcietināt.
6622.	Šolkerovičs, Vikentijs.	Rīgas 10. iecirkņa miertiesneša 1919. g. 9. oktobra raksts Nr. 8, apvainots uz s. l. 581. p.	Apcietināt.
6623.	Striževski, Jēkabs.	Rīgas 1. iecirkņa izmeklēšanas tiesneša 1919. g. 8. oktobra raksts, apvainots uz s. l. 455. p.	Apcietināt.
6624.	Silka, žids (tuvāku ziņu nav.)	Rīgas apgabaltiesas Cēsu apr. I. iecirkņa izmeklēšanas ties- neša 1921. g. 29. jūlija raksts Nr. 1943, apvainots zagtu zirgu pirkšanā.	Paziņot dzīves vietu meklētājam.
6625.	Volts, Abrams, agrākā dzīves vieta Rīgā, Avotū ielā Nr. 23-a.	Rīgas pilsētas pārtikas valdes 1919. g. 11. jūlija raksts Nr. 2246, apvainots talonu viltošanā un kartiņu neiku- mīgā izlietošanā.	Paziņot Rīgas krimi- nalpolicijas priekš- niekam.
6626.	Veizenbergs, Aleksandrs.	Rīgas kriminalpolicijas priekš- nieka 1919. g. 31. oktobra raksts Nr. 10706/21, apva nots aizbēgšanā no darba, kā strādnieks gūsteknis.	Apcietināt.
6627.	Silvestrs, Kārlis Jēkaba dēls, dzimis 1896. g.	Rīgas kriminalpolicijas priekš- nieka 1921. g. 25. jūlija raksts Nr. 1513, apvainots zādzībā.	Apcietināt.

Pārbaojums.

„Valdības Vēstnesī” 1922. g. 100. numurā meklējamo personu sarakstā
 Nr. 42, kārtas numurs 5002 — „Rīgas apgabaltiesas 3. iec. izmekl. tiesn.” vietā
 jābūt „Rīgas apg. tiesas Cēsu apr. 3. iec. izmekl. tiesnesis”.

Rīgā, 1922. g. 30. novembrī. Nr. 21940.

Administratīvā departamenta direktors J. Ieva
 Iekšējās apsardzības pārvaldes priekšnieks J. Garoziņš.

Meklējamo personu saraksts Nr. 78.

Table with 3 columns: Person name and details, Case description, and Status/Action. Includes entries for Apenits, Abramovičs, Auziņš, Baltkajs, Felins, Grīsis, Gravas, Heimansons, Jakobsons, Koruls, etc.

Administratīvā departamenta direktors J. Ieva. Iekšējās apsardzības pārvaldes priekšnieks J. Garoziņš.

Iekšzeme.

Apstiprinu. 1922. g. 1. decembrī. Finanšu ministra vietās izpildītājs. Riekstiņš. Pagaidu tarifs uz materialiem, kurus pludina un pārvadā pa Gaujas-Daugavas kanālu un kušu lekasē kanāla sabiedrība no kanāla lietotājiem.

Par diviem timberiem 9' līdz 17' garjiem — kā par vienu garu koku. 20. Par diviem timberiem 9' līdz 17' garjiem — kā par vienu garu koku. 20. Par diviem timberiem 9' līdz 17' garjiem — kā par vienu garu koku. 20.

apreķināt vai nu kā no kārām, vai kā botmastiem. Par deļiem un blakām — no standarta. 20. Malku dedzināmo — kub. ass. 75. Malku stutmalku, papirmalku un tamlīdzīgi kub. as. 100.

Piezīme. Par kurināmo malku, kura tiek pludināta no Gaujas līdz Baltezeram un tur izklyauta uz krasta, nodoklis ņemams tikai uz pasi, t. i. 37,5 sant. no kub. ass. Tāpat arī puscena ņemama no malkas, kura tiek pludināta sākot no Baltezera līdz Juglai. 3. akmeņu ogleņi no puda. 50. kriegējiem, dakstiņiem no 1000 gab. 20. kalķiem — lastā. 20. akmeņiem — kub. ass. 50. granti kub. ass. 15. motorlaivas braucienu turp un atpakaļ. 35. tvaikoņu braucienu, — izņemot tos, kas nodarbināti pie laivu un plostu partijas vilkšanas. 50. airu laivām par braucienu. 5. zēgellaivām. 20.

Piezīme. Uzstādītās līkmēs ietilpst, kā maksa par kanālu un ezeru, tā arī par enkurnieku piepalīdzību pie plostu ievadīšanas kanālā.

Šis tarifs nāk spēkā septiņu dienu laikā no viņa izsludināšanas. Valdības Vēstnesī un līdz ar to atcelts 1921. g. 23. augustā no finansu ministra apstiprinātais un Valdības Vēstnesī 1921. g. 190. numurā publicētais kanāla tarifs.

Vidzemes upesceļu uzlabošanas (Gaujas-Daugavas) kanāla sabiedrība.

Bebru patērētāju biedrība

sarīko Bebru pagasta namā no 11. līdz 19. decembrim zemkopības-lopkopības-dārzkopības kursus Rīgas apriņķa agronoma A. Elksne un instruktora J. Vitolīņa vadībā, ar centrālbiedrības instruktora K. Porieša lekcijām dārzkopībā un sakņkopībā no 17. līdz 19. decembrim. Kursi bagātīgi apgādāti ar mācības līdzekļiem un gaismas bildēm.

Jaunās valstis.

Lietava.

Izglītības stāvoklis.

Par Lietavas skolu un vispārējā izglītības līmeņa spējo attīstību liecina sekošie skaitļi.

Nodibinoties 1918. g. Lietavas izglītības ministrijai, tagadējās Lietavas robežās bija ap 1000 pamatskolu, 1919. gadā viņu skaits pieauga līdz 1170, 1920. g. — 1350, 1921. g. — 1660, bet 1922. g. — 1800. Attiecīgi pieauga arī skolotāju skaits: 1919. g. to bija 1230, 1920. g. — 1480, 1921. g. beigās — 2190, bet tagad ap 2300. Skolnieku šinīs pamatskolās 1919. g. bija 45.540, 1920. g. — 71.648, 1921. g. — 100.330, bet 1922. g. mācības gadā ap 120.000. Blakus pamatskolām sekmīgi attīstījušies arī vispārīzglītošie vakaru kursi pieaugušiem, kuru 1921./22. mācības gadā bija 364 ar 10.620 klausītājiem.

Vidusskolu (ģimnaziju un progimnaziju) 1918. g. bija tikai 22, 1919. g. — 38, 1920. g. — 64, 1921. g. — 82, 1922./23. mācības gadā jau 99 (vidusskolu un progimnaziju — 71, ģimnaziju — 28). Skolotāju šā tipa skolās 1919. g. bija 437, 1920. g. — 697, 1921. g. — 858, tagad to skaits stāv tuvu 1000. Skolnieku 1919. g. bija 9076, 1920. g. — 13170, 1921. g. — 17.559, 1922. g. — 21.040. Bez tam 1921./22. mācības gadā pastāvēja 6 vidusskolas pieaugušiem.

Ne mazāka vērtība piegriesta skolotāju sagatavošanai. Šinī mācības gadā darbojas jau 7 skolotāju zeminari, kā arī 1918. g. to bija tikai 1. Atvērti arī vairāki viengadīgi kursi skolotāju cenza iegūšanai, kā arī skolotāju zinību papildināšanas vakaras kursi. Bez tam izglītības ministrijas pārziņā atrodas dažādas specialās un amatniecības skolas. Vēl 1919. g. Kaunā nodibinājās augstākākie kursi, kuri šogad parorganizēti par valsts universitāti ar 6 fakultatēm. Studējošo skaits pašlaik ir 1310.

(Lietavas preses birojs.)

Lietavas ziema

mandatu komisija 1. decembra sēdē ziņoja par ienākusām sūdzībām ziema vēlēšanu lietā. Visas sūdzības atradītas kā nepamatotas, un tā tad vēlēšanas atzītas par pareizām. (Lietavas preses birojs.)

Patriotiska nedēļa Lietuvā.

Lietavas atdzimšanas biedrība izlaida sabiedrībai uzaicinājumu sarīkot „patriotisku nedēļu”, vēlot to Lietuvai apspirdzības un karaspēka pastiprināšanas propagandai. Savāktie līdzekļi būtu nododami karaspēka apgādības vajadzībām. (Lietavas preses birojs.)

Polija.

Pilsudskis atsakas no prezidenta postena.

Pilsudskis pieņēma četru lielāko poļu palamentārisko klubu delegāciju, kura izteicās par labu viņa kandidāturai uz republikas prezidenta posteni, uz ko Pilsudskis paziņoja, ka viņš nepieņem kandidāturā, un ka viņa lēmums ir galīgs.

Ārzemes.

Atbrūnošanās konference Maskavā.

Maskavā, 5. decembrī. Publicēta oficiāls ziņojums par sestdienas prezidija apspriedi, kurā noskaidrojās principiālās domstarpības, kas šķīr krievu delegāciju no pārējām delegācijām. No ziņojuma redzams, ka priekšlikums, izšķirt vispirms jautājumu par šķirēju komisijām savstarpēju konfliktu izšķiršanai miera ceļā, iesniegts no lietaviešu delegācijas.

Šodien, pulksten 4, konferences prezidijs noturējis jaunu apspriedi. Litvinovs piekāpās tiktāl, ka lika priekšā apskatīt politiskos jautājumus vienā laikā ar tehniski-militāriem un finansiāliem un sevišķā subkomisijā. Šo priekšlikumu pabalsta Lietava. Pārējās delegācijas uztur spēkā savu līdzšinējo viedokli, ka politiskās miera garantijas, kas jāstāst par atbrūnošanās principālo pamatu, apspriežamas vispirms un tikai pēc tam var pāriet uz militāri-tehniskiem jautājumiem. Apspriede ilga četras stundas, bet vienošanos neizdevās panākt.

Konferences aprindās vispārējās izredzes vērtē diezgan pesimistiski, ko apstiprina arī krievu preses asais tonis. „Izvestijas” raksta, ka Baltijas valstis negribot vest lietvišķas sarunas un piekopjot konferences izjaukšanas taktiku. „Pravda” uzsvē, ka Krievija atceroties Latvijas, Igaunijas un Somijas uzbrukuma Krievijai (?) 1919. gadā un Polijas karagājieni pret Maskavu un Kijevu, kādēļ neapmierinātos ar moraliskās atbrūnošanās formulām. Jānozīmē, ka Baltijas valstu izdevumi delegāciju sūtīšanai uz Maskavu.

Krievijas priekšlāvis Litvinovs nolasa Krievijas deklarāciju, kurā starp citu teikts:

Krievijas valdība caur savu delegāciju iesniegus konferencei noteiktu plānu par apbūvēju sauszemes bruņoto spēku samazināšanu, kas būtu pamatots uz Krievijas karaspēka faktiskā sastāva reducēšanu tuvāko 1 1/2 līdz 2 gadu laikā uz apmēram 200.000 vīru, t. i. vienu ceturtdaļu no patreizējā sastāva, un uz samērīgu sauszemes armiju samazināšanu Krievijas rietumu kaimiņu valstīs. Pēc Krievijas valdības ieskata, konkrētos skaitļus, termiņus un citus sīkākos noteikumus var izstrādāt tikai pēc visa jautājuma nopietnas apspriešanas sevišķā komisijā, uzklaušoties arī lietpratējus. Krievijas valdība tomēr uzskata par vajadzīgu jau iepriekš aizrādīt, ka savā priekšlikuma atsevišķos punktos tā visur ņems par pamatu pilnīgas savstarpības (reciprocitates) principu un visu to apstākļu bezpartejisku ievērošanu, kuru dēļ atsevišķām valstīm nepieciešams uzturet savus bruņotos spēkus zināmā līmenī.

Tomēr armiju skaitliskā sastāva ierobežošana vien nevar dot problēma pilnīgu atrisinājumu, ja līdz ar to netiek fiksēti zināmā līmenī konferējošo valstu militārie budžeti. Tikai stingri ierobežojot militāros izdevumus iespējams novērst bīstamo konkurenci armijas tehniskā apbruņojuma attīstīšanā un, no otras puses, dot garantiju, ka patiesi mazināsies neproduktīvie izdevumi militāriem nolūkiem. Pēc Krievijas valdības ieskata šādu finansiālu atbrūnošanos vislabāk panākt ar to, ka nosaka zināmu

normu kā maksimizdevumu par katru kara dienestā esošu personu, pie kam šai normal jābūt visām konferējošām valstīm vienādai.

Līdz ar vienošanos par sauszemes kara spēku skaitliskā sastāva un militāro budžetu robežām, Krievijas valdība uzskata par svarīgāko noteikumu visu to militāro formāciju likvidēšanu, kurām ir neregulāra kara spēka raksturs un kuras aptver zināmas civiliedzīvotāju slāņus Krievijas valdība no savas puses paziņo, ka ir gatava izdarīt šo likvidāciju Krievijā ar noteikumu, ka tai pašā laikā līdzīgi solī jāspēj visu konferējošo valstu valdībām.

Uzskaitītie priekšlikumi, pēc Krievijas valdības domām, dos konferēncē pietiekoši noteiktu pamatu sīkākai militār-technisko un finanšu jautājumu apskatīšanai. Šo otrs šķiras jautājumu starp Krievijas valdība vēlētos izcelt jautājumu par abpusēju robežoslas neitralizēšanu. Daudzdie robežu konflikti pēdējos 1 1/2 gados, kuŗu likvidēšana nebija viegla, dod Krievijas valdībai iemeslu griezt konferences vērību uz to, ka pierobežas joslu neitralizēšanai būtu liela nozīme. Kā paraugs varētu nodērt nesen noslēgtais līgums starp Krieviju un Somiju.

Krievijas valdība ar vislielāko nožēlošanu spiesta paziņot, ka tai nav iespējams celt priekšā jebkādas priekšlikumus par jūras bruņoto spēku ierobežošanu. Krievijas karaflote, salīdzinot ar 1917. g. sastāvu, samazināta par vairāk kā 1/4; Krievijas valdība ar to pierādījusi, ka Krievija nedomā radīt floti kā agresīvas politikas ieroci, kas būtu vērsti pret vājākām valstīm. Bet Krievijas valdība tāmēr uzskata par nepieciešamu turēt savā rīcībā jūras spēkus kā līdzekli aizsardzībai pret iespējamiem stiprāku valstu uzbrukumiem. Ta atzīst par savu pienākumu rūpēties par Krievijas piekrastes aizsardzību pašas spēkiem līdz tam laikam, kad būs iespējams noslēgt attiecīgus līgumus ar jūras lielvalstīm, kuŗu flotes var brīvi ieiet jūras, kas apskalo Krievijas krastus.

Tomēr, neskatoties uz šo ierobežojumu savā darbībā, konference pratis, pēc Krievijas valdības domām, teikt izšķirošu vārdu un spēlēt izcilus lomu mierīgas zaimnieciskas kopdarbības pamatu stiprināšanā starp krievu tautu un viņas tuvākīem kaimiņiem lietumos.

Krievijas valdība pilnīgi apzinās, ka tagadējās sociāl-ekonomiskās iekārtas lielākā daļā no pasaules valstīm nav iespējams izdomāt tādu līdzekli, kas pilnīgi novērstu bruņotu starptautisku konfliktu iespējamību. Līdz ar to Krievijas valdība pilnīgi pārliecināta, ka netikai absolūta, bet arī ierobežota atbrūošāšanās lielā mērā mazinātu bruņotu sadursmju varbūtību un bez tam dotu tieši jūtamus rezultātus, atvieglinot nodokļu nastas. Ši mērķa sasniegšanai arī domāti Krievijas valdības priekšlikumi. Šie priekšlikumi, pēc Krievijas valdības domām, ir pilnīgi konkrēti, izvedami dzīvē, un viņu vietu nevar aizpildīt ne ar kādām runām par to saucamo „morālisko atbrūošanos“, ko bieži nākas dzirdēt starptautiskās konferencēs, kad viņu dalībnieki grib maskot savu atteikšanos patiesi izvest dzīvē populāro atbrūošāšanās lozungu.

Ja Krievijas delegācijas uzstādītos pamata jautājumos konference pieņems tādas lēmumus, kas var patiesi veicināt miera lietu, ta izdarīs lielu pakalpojumu arī tām valstīm, kuŗas viņa tieši nepieder. Konference radīs ceļu arī tām tautām, kuŗu valdības līdz šim veltī meklē izeju no pēckāra grūtībām, neredzēdamas, ka pirmo soli jāspējams spert tikai ar to, ka atsabina tautas no nepanesamā militarisma jūga. Konference nodrošinās ceļu preti vispārējai atbrūošāšanai.

Krievu deklarācijai seko Baltijas valstu delegātu runas.

Igaunijas delegāts Seljamaa pateicas padomju Krievijas valdībai par izteiktiem apsveikumiem un par konferences ierosinājumu. Igaunija vienmēr rūpējusēs par miera attiecību uzturēšanu un stiprināšanu ar saviem kaimiņiem. Pēdējo trīs gadu laikā labās kaimiņu attiecības starp Igauniju un Krieviju vienmēr vairāk izdevies nostiprināt. Igaunijas valdība izsaka cerību, ka konference dos jaunus un pietiekoši drošas garantijas vispārējai mierai labā.

Jautājums par sauszemes un jūras bruņoto spēku samazināšanu pēc pasaules kara daudz pārrunāts un izteikti ļoti

ievērojami slēdzieni. Igaunijas delegācija vēlas griezt konferences vērību sevišķi uz to principu, ka pirms materialās atbrūošāšanās jāpanāk politiskā atbrūošāšanās. Austrumeiropai, kuŗa tik daudz cietuse pasaules kara, tagad ir izdevība dot visai pasaulei piemēru atrastīt visus nacionālos spēkus jaun-uzbūves darbam.

Lietavas delegāts Žauņuss uzsvēra, ka Lietava vienmēr centusēs izšķirt konfliktus miera ceļā. To pašu Lietava sagaida arī no tagadējās konferences.

Somijas delegāts Enkels aizrādīja, ka visi konflikti starp valstīm, kuŗas apņemusēs uzturēt mieru, jāizšķir starptautisku līgumu ceļā. Atbrūošanos uz sauszemes vien Somijas valdība atzīst par nepietiekošu. Somija ar savu garo jūras piekrasti ieinteresēta arī jautājumā par jūras bruņoto spēku samazināšanu.

Latvijas delegāts Vesmanis uzsvēra, ka latviešu tauta, kuŗa iekarojuse savu brīvību un neatkarību smagās un vienādās cīņās, vairāk par visu vēlas mieru un draudzīgas attiecības ar saviem kaimiņiem. Šini konference reprezentētās nācijas pārdzīvojušas visas kara sāusmas un skaidri zin, ko nozīmē karš. Tādēļ Latvijas valdība ar visdziļāko gandarījumu pieņēmusē padomju valdības uzaičinājumu, lai atrastu ceļus un līdzekļus, novērst negaidītu konfliktu izcelšanos attiecībās starp latviešu un krievu tautām, kuŗas patiesībā nekad nav bijušas viena otrai naidīgas. Pēc Krievijas valdības priekšstāvja vārdiem ar prieku varu konstatēt, ka Krievijas valdība ir tājs pašās domās un vēlas sasniegt to pašu mērķi; esmu pārliecināts, ka arī pārējās valdības, kas reprezentētas šini konference, domā to pašu. Labākais pierādījums ir tas fakts, ka viņu delegācijas ieradušās Maskavā. Ja es šini ziņā nemaldos, man gribētos aizrādīt, ka mēs savu vissvarīgāko uzdevumu esam veikuši jau pirms konferences. Mēs esam panākuši zināmu morālisku garantiju, ka mums nav naidīgu nodomu vienam pret otru, un ka mēs vēlamies novērst jebkādu nesaprašanos, kas varētu celties mūsu valstu savstarpējās attiecībās. Mums atliek tikai formulēt šo vispārējo ideju tādā veidā, kas varētu būt visile pieņemams. Nešaubos, ka mēs drīzumā nobeigsim savu darbu ar vislabākīem panākumiem.

Poļu delegāts Radzivilis izteicās, ka poļu valdība un tauta gaida no konferences jaunas paliekoša miera garantijas Austrumeiropā un tuvinašanos krievu tautai. Poļu delegācija iesniegs dažus politiska rakstura projektus, kuŗi, cerams, kļūs par pamatu debatēm tiri tehniskos jautājumos. Šai ziņā poļu delegācija pilnīgi pievienojās igauņu, somu un latviešu delegātu izteiktām domām.

Radzivilis paziņo, ka Rumanijas karaliskā valdība pilnvarojuse to uzstāties konference savā laikā ar zināmām deklarācijām Rumanijas vārdā. Šis deklarācijas, kuŗas vēlāk formell apstiprinās Rumanijas valdība, varēs ievērojami atvieglināt konferences darbu. Nepieciešami radīt pilnīgu drošības un miera apstākļus, lai konferējošo valstu tautas pēc smagajām kara ciešanām varētu ziedot visu savu enerģiju jaunuzbūves darbam. Šo tautu vienādās intereses palīdzēs konferencei atrast kopīgu valodu un ar vislielāko uzmanību apskatīt visus projektus, kādus tai cels priekšā.

Uz Radzivila priekšlikumu Litvinovs nolāsa konferences reglamentu, par kuŗu vienojusies delegāciju vadītāji iepriekšējā apspriedē. Katrai delegācijai būs viens balsis. Konferences darbu kārtību noteic konferences birojs, kuŗa ieiet vien delegāciju priekšstāvji. Par oficiālām valodām konference atzītas krievu, vācu un franču valodas, bet pieļaujamas arī citas. Par konferences ģeneralsekretāru ievēl D. Florinski.

Litvinovs krievu delegācijas vārdā liek priekšā tīlīp ievēlēt trīs komisijas: 1) armijas samazināšanas, 2) militāro budžetu un 3) robežu jautājumos. Šo priekšlikumu konference ataida un pieņēma Vesmana priekšlikumu vispirms iepazīties ar deklarācijās izteiktiem ierosinājumiem, un uzdot konferences birojam tos sistematizēt un sagatavot slēdzienus.

Māskavā, 4. decembrī. Atbrūošāšanās konference notiek bijušās vācu legācijas telpās. Pirmo sēdi atklāja tauti istabā kur 1918. gadā kritīs par upuri atentātam vācu sūtnis grafs Mirbachs. Sēžu telpās ierīkotas vietas

diplomātiskam korpusam, VCIK'a locekļiem un apmēram 40 žurnalistiem. Jāatzīmē, ka Baltijas valstu delegāciju uzņemšana ir ļoti laipnā un padomju valdība gādājuse par visām ērtībām. LTA.

Lozanas konference.

Parizē, 4. decembrī. Lozanas konference sācies izšķirošais sarunu posms: politiski-teritoriālā komisija šodien pirmo reizi apsprieda jūras šaurumu problēmu. Čičerins, krievu delegācijas vārdā, aizstāvēja pilnīgu tirdzniecības brīvību, Bospora un Dardaneju slēgšanu visām kara flotēm un turku tiesības celt, ja vajadzīgs, viņu piekrastē apcietinājumus. Duka un Stambulinskis apskatīja jautājumu no Rumanijas un Dienvidslāvijas viedokļiem. Ismets pašā paziņoja, ka turku delegācija nākot klajā ar saviem priekšlikumiem tikai pēc tam, kad būšot iepazīnusēs ar visu pārējo delegāciju viedokļiem; no līdz šim nolāstām deklarācijām ar Turcijas interesēm visvairāk saskanot Krievijas projekts. Lords Kersons, komisijas priekšsēdētājs, lika priekšā sēdi pārtraukt, jo, ievērojot radušos neskaidrību, sabiedrotie esot spiesti noturēt savstarpēju apspriedi. Paredzams, ka komisijas nākošā sēde notiks rīt.

Reiteram no neoficiāla avota ziņo, ka pēc angļu delegācijas domām sarunas pieņēmusēs nelabvēlīgu virzienu. Noskaidrojies, ka turku un krievu viedokli no vienas puses un sabiedroto viedokli no otras, šķir dzija plaīsa. Čičerins ienesis sarunās jaunu toni un, cik vērojams, grib tikai paasināt un izmantot pretešības. LTA.

Piļsudskis atsakās no kandidaturas.

Varšavā, 5. decembrī. Maršals Piļsudskis oficiāli paziņojis partijām, kuŗas viņš pabalsta, ka nepieņem kandidāturu uz valsts prezidentu. Par kandidātiem Piļsudska vietā min grafu Samoiski un Trompčinski no labā spārna un Vitosu un Novaku no kreīsa Prezidenta vēlēšanas notiks 9. decembrī.

„Prager Presse“, sakarā ar Piļsudska atteikšanos, izsaka domas, ka viņš tomēr varēšot paturēt armijas virspavēlniecību, ievērojot to, ka pirmā balsošana varētu iznākt viņam par labu. Bez tam Piļsudska palikšanu armijas priekšgalā sekmešot arī tas apstākļis, ka labā spārna kandidātiem neesot izredzes uz prezidenta amatu, bet esot paredzams kompromiss šini ziņā. Laikraksts izsaka, ka Piļsudska lēmums patrināšot Polijas iekšējā stāvokļa noskaidrošanos, kamēr pretējā gadījumā Polijai draudētu smaga politiska krīze. LTA.

Notikumi tuvos austrumos.

Parizē, 4. decembrī. „Chicago Tribune“ telegramā no Sofijas apstiprina ziņu, ka turku ģenerāli Rietumtrāķijā izsludinājuši autonomiju un Ksanti pilsetu par savas pagaidu valdības rezidenci. LTA.

Krievija un Itālija.

Māskavā, 5. decembrī. Odesā vakar slēgts un aizziņmogots italiešu kuģniecības biedrības „Lloyd Triestino“ kantoris, apklāti trīs viņas tvaikoņi un italiešu tirgotāju preces. Padomju valdība šos rīkojumus atcēšot, ja viņas priekšstāvim Itālijā atļaušot vest normālu komercialu darbību un ja atcēšot sekvestru uz krievu valsts noguldījumiem. LTA.

Tautas nobalsojums Šveicē.

Berlinē, 5. decembrī. Šveices vispārējā tautas nobalsošanā par socialistu ierosināto īpašuma nodokli pret to nodots 725.000 balsis un par tikai 110.000. LTA.

Kabineta maiņa Spanijā.

Parizē, 5. decembrī. Spanijas ministru prezidents Guerra iesniedzis karalim ministru kabineta atlūgumus, ievērojot parlamenta prezidenta atteikšanos vadīt sēdes, kuŗas iztirzā jautājumu par atbildību sakarā ar notikumiem Marokā. Sastādījies jauns ministru kabinets. Arlietu ministra vietā iecelts Bergmins. LTA.

Rīga.

Paziņojums.

Pirmā Latvijas apsardzības ministra Jāņa Zālīša piemīnāļ viņa nāves dienā, sestdien, š. g. 9. decembrī pulksten 3 dienā J. Zālīša fonda valde pieliks piemīnās plāksni pie nama Suvorova ielā Nr. 15, kur dzīvoja un nelaikā nomira brīvais Latvijas cīnītājs. Valde.

Māksla.

Nacionālais teatrs. Trešdien, 6. decembrī, pulksten 7 vakarā Annas Brīgader pasaka „Maija un Paija“. Ceturtdien, 7. decembrī, skolēnu izrādē Zeltmata dramatizētie Kaudzišu „Mērnīeku laiki“. Piekdien pastiprināto „Titus“ mēģinājumu dēļ izrādes nebūs. Sestdien, 9. decembrī, Apazijas „Vaidelote“ par labu universitātes studentu padomei. — Uz Marijas Leiko izrādēm bijetes pieprasa dzīvi. Visiem, kas vēlas nodrošināt labākas vietas, ieteicams apgādāt bijetes jau laikus.

Tirdzniecība un rūpniecība.

Kursi.

Rīgas birža, 1922. gada 6. decembrī.

Table with exchange rates for various currencies and goods. Columns include item names (e.g., 100 Latvijas rbl., Amerikas dolārs) and their corresponding rates.

Rīgas 602. komitejes Krievijas komitejes priekšsēdētājs R. Baltgaitis. Zvēt. biržs māksl. P. Rupners.

Ministru kabineta sēde

1922. g. 5. decembrī.

1. Pieņēms un nolēms iesniegt Saeimai ratificēšanai 1921. g. 25. oktobrī Žeņevā no starptautiskās darba organizācijas galvenās konferences pieņemtos konvenciju projektus:

- 1) par pusaudžu minimālā vecuma noteikšanu, pieļaujot tos darbā, kā kurinātājus vai kā ogļu padevējus,
2) par kuģniecībā nodarbināto bērnu un pusaudžu obligatorisko medicīnisko izmeklēšanu,
3) par svina baltuma lietošanu krāsošanā un
4) par laukstrādnieku biedrošanās un koalīcijas tiesībām.

2. Iecel līdzsinejo izmeklēšanas tiesnesi pie Jelgavas apgabaltiesas Juri Urbanu-Anševicu par Latgales apgabaltiesas locekli un līdzsinejo Latgales apgabaltiesas prokurora biedra vietas izpildītāju Osvaldu Kesneru par Latgales apgabaltiesas locekli.

3. Atsvabina no amata, uz pašā lūgumu, dzelzceļu virsvaldes finanšu direktoru Voldemaru Bastjāni un iecel viņa vietā līdzsinejo valsts kontroles galvenā kontrolieja palīgu Hugo Makalniņu.

Redaktors: M. Āross.

Šim numuram 6 lapas puses.

